

менні події як всієї родини, так і окремих її членів – матері та батька, бабусі та дідуся, синів та дочок, онуків.

Завдяки формуванню полікультурної компетентності під час навчально-виховного процесу в учнів відзначаються такі позитивні зміни: більш свідоме сприйняття національної автентичності та свого місця у багатокультурному суспільстві; дбайливе і толерантне ставлення до культурних відмінностей та усвідомлення рівної цінності всіх культур; ефективна праця в колективі на основі спільних рішень та повага до думки іншого; сформованість творчого мислення, системи самостійних суджень, вміння відходити від загальноприйнятих критеріїв та штампів.

На нашу думку, продовжувати формування полікультурної компетентності необхідно й у вищому навчальному закладі. Одним із найбільш ефективних засобів постає міжнародний туризм. Він сприяє пізнанню та взаємному обміну культурами і традиціями, а отже, виконує найважливішу гуманістичну функцію у нинішньому полікультурному світі. Тобто, на сучасному етапі розвитку світового співтовариства туризм стає одним із основних елементів цивілізованого світу, завдяки якому студенти мають можливість використати набуті знання, а особистісний і професійний ріст буде впливати на ефективність усього освітнього процесу.

Полікультурна компетентність безумовно, стане в нагоді у подальшій кар'єрі, що дозволить ефективно і професійно взаємодіяти із зарубіжними партнерами щодо розробки нових проектів, укладання угод, вивчення можливостей потенційних партнерів, а також дозволить спиратися на систему поведінкових норм, заснованих на готовності до діалогу культур, терпимості, толерантності, поваги до культури партнерів комунікації.

Існуючі педагогічні технології сприяють цілеспрямованому формуванню полікультурної компетентності учнів та студентів.

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ МОВНОГО ВІДЧУЖЕННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДАХ

О.В. Хом'якова, магістр, викладач

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Відчуження є постійним об'єктом дослідження стосовно всіх сфер, що пов'язані з соціальним і культурним буттям людини. Особливість цього об'єкта полягає в тому, що під впливом змін соціокультурного простору, в

якому живе та діє людина, питання відчуження набувають нових рис та аспектів і стають все більш актуальними.

Спілкування як шлях становлення особистості, в тому числі і особистості фахівця технічної спрямованості, першим і найфундаментальнішим наслідком має формування адекватного рівня самосвідомості, яка має системний характер і включає в себе три стани. Перший стан являє собою одиничну самосвідомість. Ця самосвідомість є знанням про себе, інші явища виступають для неї як щось вторинне. Другий стан самосвідомість виражає себе через інше «я». Для неї характерним є виникнення процесу визнання іншого, тобто здійснення об'єднання одиниць. Третій стан самосвідомості характеризується тим, що при самостійності індивідуальних самосвідомостей вони виступають стосовно певних явищ як тотожні одна одній за певними суттєвими ознаками. Це самосвідомість всезагальна.

Щоб дослідити культурологічні аспекти мовного спілкування у вищих навчальних технічних закладах, автором було проведено дослідження на базі Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова та його філій. Це дослідження виявило існування тенденції відчуження культурної складової мовного спілкування, а одночасно з цим прагнення і можливості подолання цієї тенденції.

У соціологічному дослідженні відчуження виявляє себе у значній частині відповідей опитуваних «не замислювався». Так, подібну відповідь на запитання про необхідність розвитку культури мовного спілкування на технічних факультетах залежно від спеціальності дали від 22% до 30% студентів. Загроза виникнення уявної духовності або доброчинності існує стосовно оцінки студентами значення культури мовного спілкування для технічного спеціаліста. Залежно від фахової спеціалізації його не визнали повністю або визнали ситуативно від 32% до 38% студентів, і в той же час від 86% до 97% визнають необхідність такої культури спілкування з викладачами. Це означає, що від 54% до 59% студентів з точки зору всезагальної самосвідомості відчужені від культури мовного спілкування, але зовнішньо приховують це. Подібна ситуація несе в собі загрозу монокультурної деградації і є небезпечною з фахової і з суспільної точки зору.

Болонський процес означає докорінні зміни у підході до культурологічної складової щодо призначення університетів. Ці зміни полягають в тому, що стратегічна орієнтація цієї складової переключається з трансляції культурних надбань до їх творення як фактору становлення того освітнього простору, в якому формується майбутній фахівець. Однією з передумов такого творення є подолання культурологічних витоків відчуження у мовному спілкуванні.

Сферою формування культурологічних передумов мовного відчуження є система самосвідомості, яка включає в себе три ланки: самосвідомість одиничну, визнання і всезагальну. Не дивлячись на специфіку культурологічних аспектів мовного відчуження, які виникають в цих ланках у вищих навчальних технічних закладах, загальним принципом підходу до подолання мовного відчуження має бути положення Великої Хартії університетів про те, що кожний університет повинен гарантувати своїм студентам дотримання свобод та умов, при яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті.

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

А.О.ЧЕРНІЙ, керівник секції фізичного виховання, викладач вищої категорії,
викладач-методист

*Електромеханічний технікум Харківського національного університету
міського господарства імені О.М. Бекетова*

Фізичне виховання студентської молоді в Україні є невід'ємною частиною системи національної освіти, важливим компонентом гуманітарного виховання, формування патріотичних почуттів, фізичного та морального здоров'я, удосконалення фізичної і психологічної підготовленості до активного життя і діяльності.

Фізична культура сприяє розвитку в людині поряд з фізичною силою, здоров'ям і гарною поставою таких чеснот, як фізична вправність, загартованість, відчуття відповідальності та честі у повсякденному житті, рішучість і обережність, толерантність, товарицькість, відвага, динамічність, сила волі.

Зміцнення державності України неможливе без структурної реформи системи вищої освіти, спрямованої на забезпечення мобільності, працевлаштування та конкурентоспроможності в обраній професії. В сучасних умовах фізичне виховання та спорт у ВНЗ I-II рівнів акредитації повинні забезпечити відмінний рівень здоров'я, високу працездатність та передбачати цілий спектр рекреаційних і реабілітаційних заходів щодо виховання підростаючого покоління.

Гуманістичні цінності освіти передбачають заміну авторитарно-дисциплінарної моделі навчання на особистісно-орієнтовану. Особистісно-орієнтована система вищої освіти вимагає побудови навчально-виховного процесу на діагностичній основі, тобто спочатку діагностика, а потім – способи впливу. Особистісно-орієнтована система навчання цілеспрямовано